

poradnik aptekarSKI

lut
2008 #1 (19)

OGÓLNOPOLSKI MAGAZYN BRANŻY FARMACEUTYCZNEJ

RECYKLING LEKÓW

str. 6

SPOKÓJ
w tabletkach

ALERGIE
pokarmowe

COCA-COLA
lekiem

DZIEDZICZENIE

testamentowe

Okiem prawnika

W poprzednim artykule zostały opisane najważniejsze kwestie dotyczące dziedziczenia ustawowego, warto więc również przybliżyć sobie zagadnienia dotyczące dziedziczenia testamentowego.

W prawie polskim testament jest jedną czynnością, która pozwala osobie fizycznej rozporządzać swoim majątkiem na wypadek śmierci. Warto wspomnieć, że nie ma możliwości, w myśl przepisów prawa cywilnego, zawarcia jeszcze za życia spadkodawcy umowy dziedziczenia, tj. umownego podziału jego majątku. Wykluczone jest także, aby testament zawierał rozrządzenia więcej niż jednego spadkodawcy, został sporządzony przez osobę niemającą pełnej zdolności do czynności prawnych lub przedstawiciela. Ponadto testament nie może zastrzegać, że powołanie spadkobiercy nastąpi pod jakimś warunkiem lub po upływie określonego terminu, natomiast z treści testamentu wynika, że bez takich zastrzeżeń spadkobierca nie zostałby powołany.

Sąd z urzędu bada, kto jest spadkobiercą w toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku. Ponadto rozstrzyga czy testament jest ważny.

Testament jest nieważny, jeśli został sporządzony w stanie wyłączającym świadome lub swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli, pod wpływem błędu lub groźby.

Spadkodawca może w każdej chwili odwołać zarówno cały testament, jak i jego poszczególne postanowienia. Generalnie sporządzenie nowego testamentu powoduje odwołanie wcześniej sporządzonego testamentu, tak więc w wypadku istnienia kilku testamentów o różnej treści istotne jest ustalenie w jakiej kolejności zostały one sporządzone.

Polskie ustawodawstwo wyróżnia dwa podstawowe rodzaje testamentów: zwykłe i szczególne. Testamenty zwykłe można sporządzić zawsze, natomiast z testamentami szczególnymi mamy do

w prawie polskim testament jest jedyną czynnością, która pozwala osobie fizycznej rozporządzać swoim majątkiem na wypadek śmierci

czynienia w nadzwyczajnych okolicznościach, które uniemożliwiają sporządzenie testamentu w zwykłej formie. Do testamentów zwykłych należą testamenty:

- własnoręczne (holograficzne),
- notarialne,
- alograficzne.

Przy sporządzaniu **testamentu holograficznego** musimy pamiętać, że bezwzględnie konieczne jest, aby spadkodawca napisał testament w całości piśmem ręcznym. Posłużenie się np. komputerem czy maszyną do pisania powoduje, że testament staje się nieważny. Testament własnoręczny można sporządzić jakimkolwiek środkiem i na jakimkolwiek materiale. Ważne jest, by był on czytelny, a więc można zatem spisać treść testamentu długopisem, piórem, ołówkiem, flamastrem, szminką itp. Można go napisać na papierze, tekturze, desce, murze, lustrze, drzewach i.t.d., jednakże musi być to materiał trwały, tak aby

można było z łatwością odczytać wolę testatora. Spadkodawca sporządzając testament własnoręczny, obowiązany jest także własnoręcznie go podpisać. Nie jest dopuszczalne umieszczenie podpisu spadkodawcy przy użyciu urządzeń technicznych, np. maszyny do pisania, drukarki komputerowej czy odbitego faksymille.

Testament notarialny jest najbezpieczniejszą formą testamentu. Udział notariusza zabezpiecza przed sporządzeniem testamentu w sposób niezgodny z ustawą. Oryginał testamentu notarialnego pozostaje w kancelarii notarialnej, a wydawane są wypisy. Pozwala to uchronić testament przed ukryciem czy zniszczeniem przez osoby trzecie. Testament notarialny zostaje sporządzony w kancelarii notarialnej, w której spadkodawca w obecności notariusza, składa swoje oświadczenie. W uzasadnionych przypadkach, gdy spadkodawca nie może przyjść do kancelarii notarialnej, gdyż np. jest ciężko chory czy nie potrafi samodzielnie poruszać się, może złożyć oświadczenie przed notariuszem poza lokalem kancelarii notarialnej. Notariusze, bowiem, na życzenie spadkodawcy mogą sporządzić testament notarialny także poza siedzibą ich kancelarii (np. w domu spadkodawcy, w szpitalu, gdzie przebywa spadkodawca itp.).

Trzecią formą testamentu zwykłego jest **testament alograficzny**, który również ma moc dokumentu urzędowego. Jego sporządzenie polega na ustnym oświadczeniu woli w obecności dwóch świadków wobec określonej osoby urzędowej tj. wójta (burmistrza lub prezydenta), starosty, marszałka województwa, sekretarza powiatu lub gminy lub kierownika urzędu stanu cywilnego. Urzędnik z tej czynności spisuje protokół, który spadkodawca, świadkowie oraz urzędnik podpisują.

Z drugim rodzajem testamentów – testamentami szczególnymi – mamy do czynienia, gdy istnieje obawa rychłej śmierci spadkodawcy albo jeżeli wskutek szczególnych okoliczności zachowanie zwykłej formy testamentu jest niemożliwe lub bardzo utrudnione.

Wśród testamentów szczególnych wyróżniamy:

- testamety ustne,
- testamety sporządzone na polskim statku morskim lub powietrznym,
- testamety wojskowe.

Testament ustny może być sporządzony, gdy zachodzą wyjątkowe okoliczności spowodowane przyczynami zewnętrznymi jak i okoliczności związane z osobą spadkodawcy, a więc np. w warunkach epidemii, powodzi, wojny czy choroby testatora, który nie może udać się do notariusza, aby sporządzić testament zwykły. Spadkodawca jest zobowiązany, składając ustne oświadczenie woli, złożyć je w obecności co najmniej trzech świadków, a świadkowie ci muszą być jednocześnie obecni przy składaniu

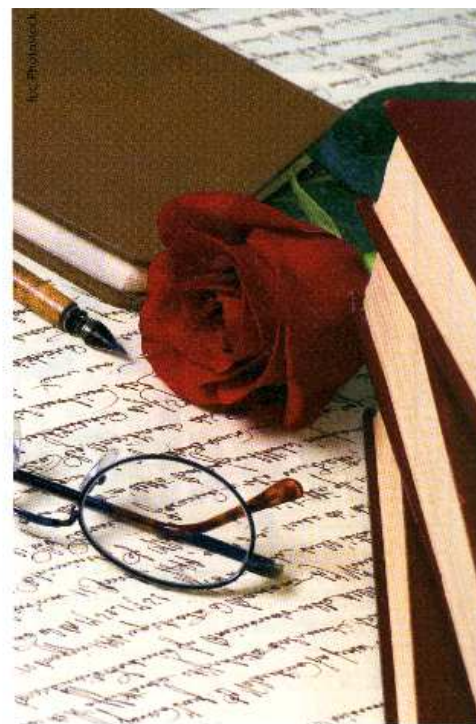
tego oświadczenia przez spadkodawcę.

Testamentem szczególnym jest również testament sporządzony podczas podróży na polskim statku morskim lub w samolocie. W tym przypadku spadkodawca winien oświadczyć swoją wolę dowódcy statku lub jego zastępcy w obecności dwóch świadków.

Ostatnim rodzajem testamentu szczególnego jest **testament wojskowy**, który mogą sporządzić żołnierze i cywilni pracownicy służb zbrojnych w wyjątkowych sytuacjach – w czasie mobilizacji, wojny lub przebywania w niewoli.

Warto zapamiętać, że testamety szczególne przestają być ważne z upływem sześciu miesięcy od ustania okoliczności, które uzasadniały niezachowanie formy testamentu zwykłego chyba, że spadkodawca zmarł przed upływem tego terminu.

Świadkiem przy sporządzaniu testamentu nie może być osoba: nie mająca pełnej zdolności do czynności prawnych, niewidoma, głucha, niema, nie mogąca czytać i pisać, nie władająca językiem,

w którym sporządzono testament, skazana prawomocnie za fałszywe zeznania oraz osoba, której w testamencie została przewidziana jakakolwiek korzyść.

adwokat Sebastian Kamiński
www.naszprawnik.pl